

APG ziet hoger pensioen in gevaar komen door plannen Omtzigt



Pieter Omtzigt tijdens een debat in de Tweede Kamer. Foto: Peter Hilz/ANP

Maaik Noordhuis - 15 jan 2024

In het kort

- Aanstaaende woensdag debatteert de Tweede Kamer over de nieuwe pensioenwet.
- Bij de pensioensector en bij werkgevers- en werknemersorganisaties stuit een referendum zoals NSC wil op weerstand.
- Zij vrezen opnieuw jarenlange vertraging in de overgang naar een nieuw pensioenstelsel.

Verhoging van pensioenen komt in gevaar als het NSC, de partij van Pieter Omtzigt, zijn zin krijgt en mensen zelf kunnen kiezen of ze meedoen aan het nieuwe pensioenstelsel. Daarvoor waarschuwt APG, de pensioenuitvoerder voor onder meer ABP, het grootste pensioenfonds van Nederland.

Woensdag debatteert de Tweede Kamer in zijn nieuwe samenstelling over de overgang naar het nieuwe pensioenstelsel. Het NSC vindt dat pensioenfondsen, als ze opgebouwde pensioenen daarnaar willen overhevelen, een referendum moeten houden onder werknemers en gepensioneerden.

Mocht dat referendum er inderdaad komen, dan kan dat tot jaren vertraging leiden, wat in de praktijk zal betekenen dat veel fondsen de komende jaren de pensioenen niet kunnen verhogen. Dat stelt Wim Koeleman, die verantwoordelijk is voor de overgang naar het nieuwe stelsel van alle bij APG aangesloten pensioenfondsen. APG, dat een beheerd vermogen heeft van €508 mrd, verzorgt de pensioenen voor in totaal ruim 4,5 miljoen Nederlanders.

‘In het huidige stelsel kun je minder snel indexeren, omdat je nu als pensioenfonds verplicht bent om meer buffers aan te houden’, zegt Koeleman. ‘Er is ook jarenlang niet geïndexeerd en in sommige gevallen zelfs gekort op de pensioenen. Het is een van de redenen waarom we zijn overgegaan op

een nieuw stelsel. Daarin kunnen de pensioenen sneller omhoog.' Bovendien bestaat het risico dat een deel van de mensen ervoor kiest hun opgebouwde rechten niet over te hevelen naar het nieuwe stelsel (invaren in jargon). 'Dan zul je twee pensioenstelsels in de lucht moeten houden en zit je nog decennialang vast aan dat oude stelsel. Dat gaat heel veel geld kosten en is slecht uitlegbaar.'

Niet meer houdbaar

Het oude pensioenstelsel was niet meer houdbaar vanwege de vergrijzing en de veranderende arbeidsmarkt. Vorig jaar juli ging de Eerste Kamer akkoord met de Wet toekomst pensioenen, die na vijftien jaar overleg tot stand was gekomen. Maar van de vier partijen die nu aan de formatietafel zitten, zijn er drie geen voorstander van de pensioenhervorming. Ze willen terug naar het oude systeem, of willen de keuze voor de overgang bij de deelnemers leggen.

Dat stuit niet alleen op weerstand bij een pensioenuitvoerder zoals APG, maar ook bij de werknemers- en werkgeversorganisaties. Zij zien een risico dat de hele overgang naar het nieuwe stelsel tot stilstand komt. 'Gepensioneerden houden hierdoor langer een slechter perspectief op indexatie en werkenden en werkgevers blijven langer opgezaald met een verouderd pensioenstelsel', schrijven ze in een brief aan de Tweede Kamer.

'Oude pensioenhuis is onbewoonbaar'

Volgens Harmen van Wijnen, bestuursvoorzitter van ABP, is terugkeren naar het oude stelsel niet wenselijk. 'Het oude pensioenhuis is onbewoonbaar. Het heeft zijn beste tijd gehad (...) Het was niet langer rechtvaardig voor de jongere generatie, de generatie die regelmatig van baan wisselt. Het was onhoudbaar voor ouderen, gepensioneerden, omdat we jarenlang niet konden verhogen', schrijft hij in zijn blog.

Inmiddels hebben de eerste pensioenfondsen hun plannen voor de overgang naar het nieuwe stelsel ter toetsing ingediend bij De Nederlandsche Bank. Dat geldt onder meer voor APG's eigen pensioenfonds: PFF APG, dat per 1 januari 2025 wil invaren. Uit het plan van PFF APG blijkt dat vrijwel alle deelnemers er naar verwachting in de nieuwe situatie op vooruitgaan. 'En in tegenstelling tot wat je zou verwachten, is de kans op een verlaging van de pensioenen de helft kleiner ten opzichte van het huidige stelsel', zegt Tinka den Arend, de bestuursvoorzitter van het pensioenfonds en lobbyist voor APG.

Buffers

Tegenstanders van het nieuwe stelsel waarschuwen ervoor dat pensioenen in de toekomst sneller omlaaggaan als het tegenzit op de financiële markten. Om schommelingen te voorkomen zet PFF APG een 'solidariteitsreserve' in, een buffer om de verliezen op de financiële markten te kunnen dempen.

Ook beleggingsstrateeg Gosse Alserda van Aegon Asset Management noemt de vrees ongegrond dat pensioenen hard omlaaggaan bij grote dalingen op de financiële markten. Hij onderzocht wat er zou zijn gebeurd als de nieuwe pensioenregelingen twintig jaar geleden waren ingevoerd. 'Daar kwam uit dat de pensioenen aanzienlijk hoger waren geweest dan in de huidige uitkeringsregeling', zegt Alserda.

Naast de minder hoge buffers, levert ook de manier waarop het vermogen wordt belegd waarde op, stelt Alserda. Dat betekent dat het pensioenpotje van jongere deelnemers meer wordt belegd in aandelen die meer fluctueren, terwijl dat van de oudere die richting de pensioenleeftijd gaan, juist in meer vastrentende waarden wordt gestoken. Tegelijk kan een beperkte buffer, mits op de goede manier ingezet, in veel gevallen een daling in uitkeringen voorkomen. In de onderzochte periode kon een daling zelfs alle keren worden voorkomen, stelt hij.